

[Pelle Voigt]

som har gjort arbejdet, som kender til disse forhold, ret entydigt vender sig imod denne statsliggørelse af et område, hvor staten ikke har noget at gøre og burde holde sig langt borte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-4, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 3, § 3 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 7 om en ny affattelse af § 4, § 4 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 8, § 5, således ændret, § 6, ændringsforslag nr. 9 om en ny affattelse af § 7, § 7 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 10 om en ny affattelse af § 8 og § 8 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 180:

Forslag til lov om Det Danske Klasselotteri A/S.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 16/1 92. Første behandling 23/1 92. Betænkning 11/3 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-9

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til økonomiministeren:

»Hvilke initiativer agter regeringen at tage for at sikre, at statens gæld afvikles, og for at sikre, at statens gældsætning ikke ødelægger beskæftigelsen, muligheden for at gennemføre markante skattelettelser og dansk økonomis vækstmuligheder?«

Af Kim Behnke (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 31/1 92. Fremme af forespørgslen vedtaget 6/2 92).

Begrundelse

Kim Behnke (FP):

Som en del af motivationen for netop denne forespørgsel har jeg ladet mig inspirere af et velargumenteret kapitel i bogen »Skatter uden velfærd«. Deraf fremgår bl.a. følgende:

»Det har vist sig vanskeligt at bringe gælden afgørende ned, og gælden må i dag betragtes som et strukturelt fænomen. Endnu i 1989 svarede renterne af statsgælden til 41 pct. af de samlede offentlige lønudgifter. En anden illustration er, at renterne svarer til 4-5 gange det samlede provenu af 6- og 12-procent-skatten. . . . Når renterne er så stor en belastning, skyldes det en meget høj rente. Historisk har renten gennem de sidste 100 år svaret til den økonomiske vækst i samfundet. Fra 1950 til begyndelsen af 1970'erne lå realrenten endda 3 pct. under den økonomiske vækst, . . . hvorimod renten i 1990 lå 6-7 pct. over den økonomiske vækst. Det gør det naturligvis stærkt belastende at have en gæld, også for den offentlige sektor.

På den baggrund kan det overraske, at renteudgifterne – og det er altså statens renteudgifter – ikke har indtaget en større plads i de-

[Klim Behnke]

batten om de offentlige udgifter. Årsagerne kan være flere: For det første har mange andre lande også en gældsæt offentlig sektor. For det andet går en del af renterne til store offentlige fonde, Den Sociale Pensionsfond, ATP, Lønmodtagernes Dyrtingsfond osv. Og for det tredje mildnes rentebyrden noget af realrenteafgiften på pensionsopsparing. . .

Den vigtigste forklaring på den manglende interesse for statsgæld og renter er dog nok, at hovedbekymringen i dansk økonomisk politik har været betalingsbalancen, udlandsgælden og beskæftigelsen. Derfor har interessen for statens underskud koncentreret sig om de finanspolitiske effekter: påvirkningen af efterspørgslen, opsparingen og dermed betalingsbalancen. I det perspektiv er spørgsmålet om indenlandsk statsgæld og renteudgifter ikke afgørende. Det er et fordelingsproblem. Det vigtigste er, hvordan den samlede offentlige sektors finanser påvirker den økonomiske aktivitet. Og til den samlede offentlige sektor hører ikke blot staten, amterne og kommunerne, men også de sociale kasser og fonde, ATP, Lønmodtagernes Dyrtingsfond osv., hvis opsparing delvis neutraliserer den finanspolitiske effekt af statens underskud.

Problemet er imidlertid dels, at denne betydning bliver brugt i en tvivlsom argumentation, dels at betragtningen er på vej til at blive forældet. «

Således citatet fra »Skatter uden velfærd«.

Vi har fået en opgørelse fra Finansministeriet, der viser, at det, der teknisk kaldes DAU-saldoen, altså resultatet af statens drift, for 1991 endte med et underskud på 38,8 mia. kr. Ganske vist har regeringen meget optimistisk forventet, at underskuddet i 1992 ville blive betydelig mindre, men vi mangler stadig at se, at det går i den retning. Vi kan blot konstatere, at statens samlede gæld nu har rundet 520 mia. kr., som er en så uhyggelig stor post, at ingen mennesker kan fatte størrelsen af den. Men hvad meget værre er, er der en post på finansloven, der hedder renteudgifter, en post, der har passeret de 60 mia. kr. Det er en gøgeunge, der sidder på finansloven, en gøgeunge, som i de kommende år vil vokse sig større og større, hvis vi ikke snart får taget fat på at afvikle statens gæld, og derfor ønsker vi med denne forespørgselsdebat at få regeringens bud på, hvordan man får statens gæld nedbragt.

Besvarelse

Økonomiministeren (Fogh Rasmussen):

I midten af 1970'erne var der ingen statsgæld, men i 1975 blev statens låntagning på det danske obligationsmarked genoptaget efter at have været afbrudt i en årrække, og i de efterfølgende år blev der ført en politik, hvor de offentlige finanser viste stadig stigende årlige underskud. Resultatet blev en eksplosiv vækst i statens samlede gæld.

Fra ingen gæld i 1975 voksede gælden til over 120 mia. kr. i 1980, hvilket dengang svarede til 33 pct. af landets produktion, bruttonationalproduktet. I 1981 var den næsten 190 mia. kr. svarende til 46 pct. af bruttonationalproduktet. I 1983 over 370 mia. kr. svarende til 69 pct. af bruttonationalproduktet.

Herefter blev den katastrofale udvikling bremset, men fortidens politik trak lange skygger, og selv en markant nedbringelse af statens årlige underskud kunne ikke forhindre gælden i at vokse til ca. 415 mia. kr. i 1984. Målt i procent af bruttonationalproduktet toppede gælden netop i 1984, hvor den udgjorde hele 74 pct. af bruttonationalproduktet.

Herefter lykkedes det så nogenlunde at stabilisere den samlede gæld, og frem til og med 1987 faldt gælden. Men herefter steg den igen fra 416 mia. kr. i 1987 – det svarede dengang til knap 60 pct. af bruttonationalproduktet – til nu 543 mia. kr. ved udgangen af 1991, og det svarer til 65 pct. af bruttonationalproduktet.

Det er indtægtssvigt i forbindelse med lavkonjunkturen, der er forklaringen på den stigende statsgæld i slutningen af 1980'erne og starten af 1990'erne. 1970'ernes udvikling skyldtes derimod primært en eksplosion på udgiftssiden. Der er altså to forskellige sæt af forklaringer på, at gælden er steget i de to perioder.

Statsgælden har stor betydning for samfundet, og alene det gør den til et væsentligt spørgsmål. Dertil kommer, at statsgælden spiller en særlig rolle i forbindelse med Den Økonomiske og Monetære Union. Et af kriterierne for deltagelse i tredje fase er som bekendt, at gældsprocenten ikke overstiger 60.

Den gældsprocent, der er relevant for bedømmelsen af de forskellige EF-lande, er for tiden genstand for drøftelser af regnskabsteknisk karakter. Målet er at sikre, at gælden opgøres på ensartet vis. I det regnskab, der er re-

[Økonomiministeren]

levant i forbindelse med Den Økonomiske og Monetære Union, er det imidlertid ikke alene statsgælden, der tæller, men den samlede offentlige gæld.

Der er grund til at understrege, at stor og stigende statsgæld er uholdbar, og det er der fire grunde til.

For det første skaber statslig gældsætning et fordelingsproblem. Visse kredse har forsøgt at bagatellisere den voldsomt stigende statsgæld med en bemærkning om, at indenlandsk statsgæld jo bare er den ene hånds gæld til den anden, men sådanne tanker afspejler ikke økonomisk visdom. De afspejler en kollektivistisk økonomisk-politisk opfattelse, hvor man ikke interesserer sig for individer, men for nogle få totalstørrelser.

Bag disse totalstørrelser gemmer der sig rigtige mennesker, og både den indenlandske og udenlandske del af statsgælden skal betales tilbage med rigtige penge af rigtige mennesker, og det er ikke de samme mennesker, der betaler, som dem, der modtager penge. Det vil sige, at der bag den kortsigtede politik gemmer sig et fordelingsproblem. Det er forskellige grupper af mennesker, der på den ene side finansierer statens underskud ved at købe statens obligationer, og som på den anden side betaler de følgende års enorme rente- og afdragsbyrde tilbage. De forskellige grupper kan være forskellige indtægtsgrupper, men der er også tale om forskellige generationer. Der er altså kort sagt tale om, at en gruppe finansierer sit eget forbrug ved gældsætning og derefter overlader det til andre at betale gildet.

For det andet fører statslig gældsætning til fortrængning af privat aktivitet, for hvad enten man finansierer offentlige aktiviteter ved stigende skatter eller ved øget gældsætning, sker der en fortrængning af privat aktivitet. Man kan måske på kort sigt opnå en vis stigning i aktiviteten, men på lidt længere sigt forsvinder den. Den øgede offentlige gæld vil nemlig fortrænge private investeringer, så den samlede aktivitet ikke øges. Det vil alene være sammensætningen af aktiviteter, der forandres; en større del af samfundets aktivitet vil blive styret af staten, og det sker på bekostning af den private aktivitet.

En sådan ændret sammensætning er ikke en fordel for samfundet, tværtimod vil en sådan forskydning bort fra den private sektor og over

til den offentlige sektor øge arbejdsløsheden, fordi den private sektors konkurrenceevne bliver forringet.

For det tredje betyder den statslige gældsætning, at det fremtidige skattetryk bliver højere end ellers, for som alle ved, skal gælden jo på et tidspunkt betales tilbage. Vi kan bare se på de aktuelle tal. Rentebetalingerne udgør i dag brutto ca. 12 pct. af de offentlige udgifter. De store renteudgifter betyder, at vi i dag må holde et skattetryk, der er højere end ellers nødvendigt. I dag betyder renterne et ekstra skattetryk på ca. 3 pct. af bruttonationalproduktet, og et højere skattetryk betyder selvsagt, at aktiviteten i samfundet dæmpes, fordi befolkningens initiativ og arbejdslyst bliver ramt.

Endelig for det fjerde skaber statslig gældsætning inflationsforventninger. Berettiget eller uberettiget begynder markederne at inddrage den mulighed, at staten vil forsøge at komme ud af sin klemme ved at udhule realværdien af gælden gennem en inflationsskabende politik. I alle vestlige lande og ikke mindst i Danmark forsøger regeringerne at fastholde en lavinflationspolitik – og her i landet har vi jo gjort det med stor succes – men en lavinflationspolitik skal fastholdes benhårdt i mange år, før markedets inflationsforventninger er slået helt ned.

Det er derfor regeringens klare målsætning på ny at vende statens underskud til overskud, så staten kan nedbringe sin gæld. Der er to veje til at fjerne underskuddet på statens budget, for det første at fastholde en meget stram offentlig udgiftspolitik og for det andet at skabe gode betingelser for øget økonomisk aktivitet i samfundet, som automatisk vil give øgede indtægter til og lavere udgifter for det offentlige. Det opnår vi dels ved at fortsætte den konkurrenceevneforbedrende politik, dels ved at gennemføre de nødvendige strukturreformer af arbejdsmarkedet, af de sociale ydelser og af indkomstbeskatningen. En ændret dagpengefinansiering vil mindske presset på de offentlige finansiers udgiftsside. Dels vil arbejdsmarkedets parter selv betale en større del af udgifterne, dels vil en større ansvarlighed i forbindelse med løndannelsen føre til lavere ledighed.

Socialreformkommissionens arbejde med forslag, der aktiverer og indsluser personer, der modtager andre indkomstoverførsler end dagpenge, kan tilsvarende resultere i et mindre

[Økonomiministeren]

offentligt udgiftstryk. En sådan aktivering vil kræve en særlig indslusningsløn for unge uden faglig uddannelse og en særlig genoptræningsløn for længerevarende ledige.

Den stigning i beskæftigelsen, der vil følge af reformerne vedrørende dagpenge og andre indkomstoverførsler, vil samtidig give staten større indtægter, og disse reformer vil altså også hjælpe på indtægtsiden.

En skattereform har først og fremmest til formål at bidrage til at skabe øget aktivitet i samfundet. Det vil sige, at en skattereform skal indebære en reel nedsættelse af marginalbeskatningen. En sådan reform vil have dynamiske effekter. En del af sænkningen af marginalskatten vil altså finansiere sig selv gennem øget aktivitet, så den samlede virkning på provenuet er neutral.

Sidst, men absolut ikke mindst, kan statsgælden nedbringes ekstraordinært i forbindelse med privatisering. Provenuet i forbindelse med privatisering bør netop anvendes til sådanne ekstraordinære nedbringelser af statsgælden og ikke til øgede offentlige udgifter.

Forhandling

Kim Behnke (FP):

Jeg siger tak til ministeren for den foreløbige besvarelse. Jeg håber, at vi som en del af debatten kan få uddybet nogle af ministerens synspunkter.

Som udgangspunkt for en sådan debat kan det jo være værd at analysere den meget betydelige gæld på de nævnte 520 mia. kr., staten har i øjeblikket, og se på årsagen til gælden. Hvordan er gælden egentlig sammensat? I den forbindelse er det interessante måske i hvert fald set med den nuværende regerings øjne, at hovedstolen, hvis vi skal bruge traditionelle gældsformuleringer, af den nuværende statsgæld på de 520 mia. kr. – altså penge, som er regulær lånoptagelse – kun er et sted mellem 50 og 60 mia. kr. Det, der selvfølgelig er den største del af statsgælden i dag, er de løbende rentertilskrivninger, og det er bl.a. udtryk for, som jeg nævnte i mit første indlæg, at vi har en meget høj rente i Danmark, og det betyder altså også, at den rente, som staten må betale til de personer, der ønsker at købe statsobligationer, er meget høj, og det betyder så, at gælden vokser eksponentielt på grund af den meget høje rente.

Men der er også en ikke uvæsentlig del af vores nuværende gæld, som enten allerede er hjemhentet i emissionskurstab eller forventet emissionskurstab, simpelt hen fordi man ikke kan få kurs 100 for statsobligationerne, når man skal ud at sælge dem, og derfor er nødt til at sælge dem til en lavere kurs.

Men – har jeg opdaget og ladet mig inspirere lidt af under et studium af dette her – det viser sig rent faktisk, at staten også har opført sig fantastisk klodset, når det gælder om at forvalte sin gældspost. Går vi tilbage og ser på, hvordan situationen var, da man f.eks. havde en dollarkurs nede omkring de 5,50 kr. – og dér taler jeg om 1979-80 – gik man ud og sørgede for at gøre gælden større til den meget lave kurs, hvorimod man gjorde det modsatte omkring 1984 og 1985, hvor dollarkursen var nået helt op på 10,50 kr. Man har altså faktisk båret sig utrolig klodset ad set ud fra et rent arbitragesynspunkt.

Under et finansudvalgsbesøg i statsgældsafdelingen i 1989, hvor danske pengeinstitutter på daværende tidspunkt havde meget flot afkast på deres arbitragevirksomhed, stillede jeg det spørgsmål, hvorfor staten ikke mere aktivt forsøger at udnytte mulighederne for at udnytte kursforskelle mellem forskellige valutaer, særlig over for den del af statens gæld, der er udlandsgælden.

Svaret var, at staten så sandelig da ikke kunne forsvare at gå ud og spekulere i andre staters valuta. Men det gør alle andre jo. Det er en del af kapitalmarkedet, at en krone eller en dollar er lige god, uanset om den kommer fra en stat eller fra en privat bank.

Derfor vil jeg gerne have, at ministeren i en senere besvarelse tager stilling til den kritik, der bliver rejst fra flere og flere sider, nemlig at staten foretager en meget dårlig forvaltning af sin gældsportefølje i retning af at udnytte muligheder for at få den nedbragt ved simpel arbitragevirksomhed.

Men nu har den regering, vi har, jo siddet siden 1982, og derfor er det mest interessante at se på, hvordan gælden så har udviklet sig netop siden 1982. Vi kan konstatere, at statens gæld frem til omkring 1984 accelererede fuldstændig vildt og voldsomt med en nettotilvækst fra 1981 til 1984 på hele 259 mia. kr. Medio 1984 blev der lidt mere styr på tingene, og da faldt gælden faktisk også ganske pænt. Men

[Kim Behnke]

fra 1989 er det ved at gå galt igen. Fra 1989 har de årlige underskud på statsfinanserne betydet, at gælden vokser igen. Vi kan altså konstatere, at statsgælden, hvis vi opgør den som en procent af bruttonationalproduktet – og det er selvfølgelig én måde at gøre det på – var på omkring 50 pct. i 1981, og her i 1992 har vi en statsgæld på omkring 65 pct. af bruttonationalproduktet. Det var selvfølgelig også det, der gav ministeren anledning til at lave lidt omposteringer i forbindelse med forsøget på at overbevise EF om, at vi var værdige til ØMU, men det skal jeg komme tilbage til senere.

Vi kan altså konstatere, at gælden i den tid, vi har haft borgerligt styrede regeringer – med andre ord siden 1982 – ganske vist er blevet nedbragt i en enkelt periode, nemlig fra ca. 1984 til slutningen af 1986, men at det så er gået galt igen, og derfor lyder det måske nok besnærende, når ministeren appellerer til, at det nok skal gå alt sammen, bare man holder fast i den nuværende politik, men det er ikke særlig troværdigt.

Ser vi bare på 1990 og 1991 og prøver at vurdere, om ministerens budskab er realistisk, må vi sige, at kendsgerningerne belærer os om, at det, ministeren lover, simpelt hen ikke holder. Ministeren siger: Jamen vi skal bare have mere gang i den samlede økonomi, så skal det nok gå alt sammen! Hvis vi f. eks. opgør gælden i 1990 på 1989-niveau – nu siger vi, at vi fryser på 1989-niveau – steg gælden med 10 mia. kr., og i 1991 steg den med 20 mia. kr. Bruttonationalproduktet steg i 1990 kun med 1½ pct. og i 1991 med 1¼ pct. For at få den situation, som økonomiministeren taler om, nemlig at den økonomiske vækst i samfundet kunne redde os ud af problemerne, skulle vi bare for at have fastholdt 1989-niveauet have haft en vækst i BNP i 1990 på 3 pct. og en vækst i 1991 på 5 pct., og jo længere vi regner os fremad, jo større stigninger vil der være behov for. De stigninger er økonomiministeren jo simpelt hen ikke i stand til at argumentere sagligt for vil komme i de kommende år, heller ikke med den politik, regeringen har lagt frem.

Derfor er det simpelt hen luftfrikadeller at sige: Bare bruttonationalproduktet stiger, så løser vi problemerne. Det gør vi ikke, for den stigningstakt, der skal til, er simpelt hen ud fra den nu førte politik komplet urealistisk.

Men det er jo, som det er blevet sagt, ikke selve gældsposten, der umiddelbart er et problem, for pengene er jo redistribuerede. Det er jo ikke sådan, at økonomiministeren eller regeringen har 520 mia. kr. liggende et eller andet sted. Nej, pengene er redistribuerede ud i samfundet, og derfor er det, der er tilbage, pinen, renten. Og som jeg gjorde opmærksom på i mit første indlæg, er det jo ikke småpenge, vi taler om. Regeringen har tidligere gjort meget ud af, at vi skulle have nedtrappet og afskaffet 6-pct.-skatten osv. Tænk på, at vi kunne afskaffe både 6- og 12 pct.-skatten 4 til 5 gange, hvis vi fjernede denne gigantiske rentebyrde.

Men ikke nok med det, rentebyrden er jo selvforstærkende, for regeringen er nødt til for hele tiden at kunne sælge alle disse statsobligationer at give en rimelig fornuftig forrentning af dem, og denne fornuftige forrentning giver en tilsvarende større rentepost, en rentebyrde, på statsfinanserne, og så har vi gøgeungeeffekten.

Men også rent privatøkonomisk er det ødelæggende for resten af det finansielle marked, for staten udgør jo så stor en del af den danske samfundsøkonomi, at den rente, staten er nødt til at forlange, er så høj, at også det er med til at gøre det svært og surt for den private del af vores økonomi.

Derudover sker der det, at staten ved hvert eneste år at sælge nye statsobligationer opsluger risikovillig kapital, som personer, der køber statsobligationer, ellers ville have anbragt f.eks. i etableringen af nye arbejdspladser.

Dernæst er der spørgsmålet om, hvordan gældsprocenten – og ministeren var også inde på det – er opgjort, når vi skal leve op til 60 pct.-grænsen i ØMU'en. Der bruger regeringen den argumentation, at den modregner, tager disse penge i Den Sociale Pensionsfond. Den argumentation holder imidlertid ikke. Det svarer til, at jeg skulle have sikret en kapitalpension, jeg havde oprettet i et pengeinstitut, ved at gå ud og optage et lån svarende til størrelsen af min kapitalpension, og det ville jeg jo ikke have gjort. De penge, der står i Den Sociale Pensionsfond, står der, fordi de skal bruges til en senere pensionsudbetaling. Hvis man belåner det beløb, er man jo rent likviditetsmæssigt ikke i stand til at opfylde sine forpligtelser, og derfor mener jeg, at regeringen har tommelfingeren på vægten, når man laver den ØMU-opgørelse.

[Kim Behnke]

Vi savner stadig væk løsninger, og derfor skal jeg fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget konstaterer, at statens gæld har nået et uacceptabelt højt niveau, pålægges regeringen inden 1. oktober 1992 at fremlægge en realistisk plan for afvikling af statsgælden.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 35).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.

Erling Olsen (S):

Statens gæld er et problem, der må betragtes med den største alvor, men for at kunne gøre det er det også vigtigt at kunne gøre sig nogle forestillinger om, hvad det er, der ligger bag den vækst i statens gæld, vi har set i de senere år og de senere årtier. I den forbindelse kan man sige, at to forhold er vigtige. Det ene er rentebyrden, og hvordan man i det hele taget forvalter statens gæld, og det andet er de øvrige årsager til væksten i statens gæld.

Hvad angår rentebyrden og forvaltningen af statens gæld, har hr. Kim Behnke ret i, at vi på et vist tidspunkt, hvor vi også drøftede det i Finansudvalget, ikke syntes, det blev gjort tilstrækkelig professionelt. Men i den publikation, der hedder »Statens låntagning og gæld«, den gæld, som har udviklet sig gennem de senere år, kan man se, hvordan der i statsgældsforvaltningen tages stadig mere moderne og raffinerede metoder i brug, og hvordan det efterhånden er gjort helt professionelt, og nu ligger den forvaltning oven i købet ovre i Nationalbanken hos kapitalmarkedsekspertter dér. En del flyttede med fra statsgældskontoret, og derfor føler jeg, at den side af sagen faktisk er klaret så godt, som den under de givne omstændigheder kan klares.

Hvad angår de selvstændige årsager til væksten i statens gæld, altså ud over det med rentebyrden og gældsforvaltningen, synes jeg, at økonomiministeren havde ret i at drage en sondring mellem perioder, hvor statens gæld steg som følge af en udgiftseksplosion, og hvor det derfor gjaldt om at holde statens udgifter

så langt nede som overhovedet muligt, og hvor regeringer af forskellig partifarve også er kommet med ganske barske spareplaner, og så andre perioder, hvor det var indkomstsvigtet, der var det afgørende.

Hvis vi ser på den meddelelse, vi for nylig fik i Finansudvalget om, at statens underskud sidste år blev 10 mia. kr. større end hidtil antaget, fordi indkomsterne havde svigtet på grund af en højere arbejdsløshed, en lavere aktivitet, samtidig med at dagpengeudgifterne som følge af den samme højere arbejdsløshed var stigen- de, så mener jeg, at vi nu er i den situation, at vejen ikke går sådan, som det ligger i hr. Kim Behnkes spørgsmål og oplæg til dagsordenen. Vejen går ikke nu fra mindre statsgæld til højere beskæftigelse; nu går vejen fra højere beskæftigelse til mindre statsgæld.

Derfor er også i denne henseende bekæmpelsen af arbejdsløsheden det allervigtigste politiske problem i Danmark, og vi i vort parti har her nogle planer, der afviger noget fra regeringens, om, hvad der skal gøres i erhvervs- politikken, hvad der skal gøres på dagpenge- området for at aktivere de arbejdsløse, osv., og det er meget vigtigt, at den politiske debat kommer til at dreje sig netop om disse initiativer, og at vi når nogle resultater i fællesskab ganske hurtigt. Det skylder vi de arbejdsløse, og det skylder vi landet. Det er noget, som hører til i en debat om andet end statsgælden. Det hører til i en erhvervspolitisk debat, i en arbejdsmarkedspolitisk debat, og derfor skal jeg ikke drage det ind her, men kun sige, at det er det, der er det vigtige. En vedtagelse af hr. Kim Behnkes dagsorden ville dreje debatten væk fra, hvad der er det vigtigste, og derfor må vi stemme imod den.

Grove (KF):

Da vores ordfører i denne sag, hr. Aagaard, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne tage ordet.

Jeg vil gerne først sige tak til økonomiministeren for en god besvarelse af denne forespørgsel, hvor man ridser trækkene helt klart op. Jeg vil gerne understrege, at det for os i Det Konservative Folkeparti er væsentligt, at vi også i de kommende år fastholder en særdeles stram udgiftspolitik. Det har vist sig, at vores konkurrenceevne er blevet forbedret betydeligt i de sidste år, og med den internationale udvik-

[Grove]

ling, der er, er det meget vigtigt, at vi fastholder den.

Dertil kommer, at regeringen i øjeblikket udfolder store anstrengelser for at få flere i arbejde, og det er meget vigtigt. Fra konservativ side vil vi gerne pege på, at vi skal prioritere de små og mellemstore virksomheder betydelig højere i de kommende år, for det er fortrinsvis derfra, vi får flere arbejdspladser.

Vi kan vel generelt sige, at det siden 1986 er lykkedes os at få private til at forstå, hvad det betyder at have gæld, og at de derfor sparer betydelig mere op. Nu drejer det sig om at få dette Folketing til at forstå, at hvis vi skal have gælden væk på den offentlige del, må vi gøre, ligesom vi gjorde over for de private, nemlig indføre en slags kartoffelkur. Hvis vi gør det, tror jeg helt klart, at vi i de kommende år vil se gælden gå nedad.

Der står ikke noget særligt i dagsordenen, og da regeringen hele vejen igennem arbejder på dette område, mener vi ikke, der er nogen grund til at vedtage en dagsorden i dag, hvorfor vi vil stemme imod den.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Kodeordet i den dagsorden, vi har foreslået, er »realistisk«. Jeg vil derfor gerne bede den konservative ordfører, hr. Grove, om at fortælle Folketinget, hvor realistisk hr. Groves budskab egentlig er, for det er bare, at samfundsøkonomien skal være i vækst, hjulene køre hurtigere osv. Jeg skal oplyse hr. Grove om, at de tal, jeg angav for lidt siden, er taget fra den publikation, der hedder »Statens låntagning og gæld 1990«, og ifølge den var stigningen i vores bruttonationalprodukt i 1990 på bare 1,5 pct. og i 1991 på 1,25 pct. Hvis man blot skulle have holdt statsgælden i ro på 1989-niveau, skulle man de 2 nævnte år have haft en stigning på henholdsvis 3 og 5 pct., og det bliver værre for 1992, for da burde procenten stige endnu mere.

Kan hr. Grove ikke fortælle Folketinget, om det overhovedet er realistisk at tro, at vi vil få så kraftig en stigning i bruttonationalproduktet? Hvis hr. Groves svar er nej, er mit spørgsmål: Hvad er hr. Groves løsning så på, hvordan vi får standset gældsætningen?

Peter Brixtofte (V):

Jeg vil også indledningsvis takke ministeren for en særdeles fyldestgørende redegørelse. Når man kigger på den problemstilling, som her er lagt op til diskussion, gælder det selvfølgelig først og fremmest om at komme af med underskuddet på statsfinanserne og om, hvordan vi med tiden kan få et overskud, så vi kan betale statsgælden tilbage. Målsætningen må naturligvis være, at det skal lykkes på et eller andet tidspunkt.

Vi kan så trøste os med, at vi har et pænt og endda stigende overskud på betalingsbalancen, og at vi er i gang med at betale vores udlandsgæld tilbage. Det er ganske vigtigt og i virkeligheden vigtigere end statsgælden, men det betyder stadig væk, at vi også skal af med statsgælden, for det er helt klart, som ministeren sagde, et fordelingsmæssigt problem mellem de fremtidige skatteydere og kuponklipperne. De, der får indtægterne fra obligationerne, og det er både pensionsfonde og privatpersoner, tjener også på, at inflationen er blevet lavere, og det er så skatteborgerne, der på længere sigt skal betale til dem, der ejer vore obligationer. Det har også i et vist omfang været udlandet, som har købt danske obligationer, og som derfor skal modtage penge fra de danske skatteborgere i fremtiden. Det er derfor vigtigt at få nedbragt underskuddet og opnå et overskud, så vi kan betale vores gæld tilbage.

Samtidig med at vi ønsker det, har Venstre den målsætning, at vi også skal have et lavere skattetryk, men hvis vi på samme tid skal have afskaffet vores underskud og få et lavere skattetryk, må vi helt realistisk sige, at der skal en langsigtet plan til for at gennemføre det. Det kan ikke ske til næste år; der må laves en plan over, hvordan vi stille og roligt over en årrække kan få et lavere skattetryk og samtidig nedbringe vores underskud.

Man kan ikke komme uden om, at der kun er to veje at gå. Den ene er at få skabt en økonomisk vækst i vores samfund, som gør, at den samlede kage bliver større, så statens udgifters andel af den bliver mindre. Den bedste vej til at nedbringe underskuddet og skabe forudsætninger for skattelettelser er at få økonomisk vækst, og for at opnå det skal vi fortsætte med at forbedre vores konkurrenceevne og sikre, at vi kan få en større produktion i vores erhvervsliv og bedre eksportmuligheder. Det er den rigtige og positive vej til at komme af med vores statsunderskud.

[Peter Brixtofte]

Det betyder også, at vi desværre ikke til næste år, men på lang sigt vil få en faldende arbejdsløshed, færre udbetalinger til dagpenge og færre udgifter til kontanthjælp, og vi vil automatisk få flere indtægter som følge af, at omsætningen bliver større. Kan vi få en positiv udvikling i gang med en pæn økonomisk vækst, vil det automatisk føre til, at underskuddet bliver mindre, og måske kan det have så positive virkninger, at det i sig selv er nok til at forvandle underskuddet til et overskud. Men samtidig hermed skal vi naturligvis se kritisk på de offentlige udgifter, og i Venstre har vi et særdeles kritisk øje til bureaukratiet i administrationen, hvor vi mener, det er realistisk, at man kan halvere administrationen i løbet af en 10-årig periode på grund af de mange muligheder, der er for moderne kontorteknologi og bedre arbejdsmetoder.

Den anden vej, vi vil pege på, er, at man skal omlægge de offentlige udgifter. Det er vigtigt, at man gør tingene anderledes, og det er vigtigt med nytænkning. Forleden var der en rapport fra Fyns Amt, der viste, at det fynske hospitalsvæsen blev billigere, samtidig med at man kunne klare flere operationer. Man kunne altså gøre tingene billigere, samtidig med at man kunne klare flere indgreb; det vil sige, man kunne gøre det bedre for færre penge. Der er masser af områder inden for det offentlige, hvor man kan gøre tingene bedre for færre penge, og det vil selvfølgelig være det bedste.

Man skal derudover se på, hvordan man finansierer vore offentlige udgifter, og Venstre er meget opsat på en dagpengereform, hvor vi i højere grad lader arbejdsmarkedets parter betale dagpengefinansieringen og finansieringen af andre sociale udgifter. Man kan så overføre midler til statshusholdningen, således at man enten kan nedbringe underskuddet eller sænke skatterne som følge af, at arbejdsmarkedets parter betaler noget mere til disse forsikrings-systemer, så også på den måde kan man komme igennem med en nedbringelse af underskuddet.

Kort fortalt ønsker vi økonomisk vækst. Vi ønsker at nedbringe og omlægge de offentlige udgifter, og hvis man kan gøre det, vil det være muligt over en årrække at forvandle underskuddet til et overskud, og så vil vi stille og roligt gnave gælden af og komme af med de uheldige fordelingspolitiske virkninger.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Peter Brixtofte gentog ikke overraskende det synspunkt, som både ministeren og den konservative ordfører havde gjort gældende om de fremtidige planer.

Jeg beder igen – og denne gang hr. Peter Brixtofte – om at få forklaret det realistiske i planen. Hr. Peter Brixtofte gav det bud, at vi over de næste 10 år skal halvere den offentlige administration. Jeg må minde om, at om 10 år vil den offentlige administration målt i forhold til i dag koste ca. 60 mia. kr. om året; det vil sige, at vi om 10 år vil have opnået en akkumuleret årlig besparelse på 30 mia. kr. Det er om 10 år, vi vil være i den situation! Men alene den årlige renteudgift på statsgælden er i dag på 60 mia. kr.; om 10 år vil den måske være på 100 mia. kr. eller noget i den stil; det vil sige, at med den offentlige besparelse, som hr. Peter Brixtofte taler om, vil vi overhovedet ikke være i stand til at afdrage noget på gælden, vi vil ikke være i stand til andet end at betale en brøkdel af renteudgiften på statsgælden, og jeg må igen minde om, at den stigning i samfundsøkonomien, som hr. Peter Brixtofte appellerer om, skal være en firedobling – firedobling! – af aktivitetsvæksten i samfundet. Jeg mener, at det eneste tidspunkt i dansk historie, hvor noget sådant har været muligt, var i det såkaldt skattefri år, 1969, hvor BNP steg med 6,7 pct.

Vi skal i 1992 op på en BNP-stigning på mindst 6 pct., ikke for at kunne afdrage på gælden, men bare for at få gælden ned på samme niveau som f.eks. i 1989, men vi kan vælge at måle niveauet ud fra et hvilket som helst andet årstal.

Derfor spørger jeg igen: Er denne eksplosive vækst realistisk? Hvilke lovforslag vil blive fremsat derom? Hvilke initiativer vil regeringen tage, der skal firedoble væksten i samfundet?

Jes Lunde (SF):

SF er enig i, at det er et stort problem, at vi har en så voldsom statsgæld, der giver nogle fordelingspolitiske virkninger, som er ubehagelige. Det betyder for at sige det groft, at fremtidens skatteydere skal betale de skatter, som ikke bliver betalt i dag, og hvis Fremskridtspartiet var villigt til at anlægge den synsvinkel på sagen, kunne det da være, vi kunne mødes om det.

[Jes Lunde]

Jeg mener nemlig, at hovedårsagen til, at vi har en stor statsgæld og løbende problemer med underskuddet på statsfinanserne, er, at vi ikke er villige til at opkræve skatterne ordentligt. Der er i dag alt for mange fidusmuligheder for at undgå beskatning, og så længe det er sådan, vil der være mange, der smutter igennem nettet. De lader være med at betale skat, og i stedet får de en forfærdelig masse penge til rådighed, som de kan bruge til at købe statsobligationer for, og det er så penge, som vi andre i fremtiden skal afdrage og forrente. Jeg er enig i, at der er politisk problem, og vi kan snakke sammen, hvis Fremskridtspartiet vil være med til vores løsning af sagen. Det betyder selvfølgelig også, at det fremtidige skattetryk bliver større, end det ellers ville have været, som økonomiministeren rigtigt var inde på, men det er altså ikke ligegyldigt, hvordan man tackler det. Hvis man vil forsøge at tackle statsgælden på den måde, som jeg har indtryk af at Fremskridtspartiet gerne vil, nemlig ved at stille forslag om dramatiske nedskæringer af alle offentlige udgifter, uanset hvad de bruges til, sådan som vi senest så det ved ændringsforslagene til finansloven, vil det betyde, at arbejdsløsheden vil eksplodere helt ukontrolleret. Vi har i forvejen 300.000 arbejdsløse, og hvis Fremskridtspartiets politik bliver gennemført, vil den halve million arbejdsløse være nået, inden der er gået særlig mange måneder; det kan vi selvfølgelig ikke være med til. Omvendt må jeg sige, at regeringens måde at løse problemerne på, som det måske mest tydeligt kom til udtryk hos hr. Peter Brixtofte, at hvis vi bare fik økonomisk vækst, skulle det hele nok løses, tror vi heller ikke på. Vi mener ikke, at det er muligt at satse på en så høj materiel vækst i fremtiden. De økologiske problemer, der er i verden, gør, at vi er nødt til at besinde os og erkende, at vi i den rige vestlige verden ikke kan tillade os et større træk på ressourcerne og en grovere forurening end den, vi allerede står for. Tværtimod er vi nødt til at neddrogse på en masse punkter, og det betyder, at de ideer, vi har om at udvikle os, skal vi bruge på at blive mere økologisk velfungerende og få en bæredygtig udvikling, så vi ikke forringer livskvaliteten for fremtidige generationer. Det er det, vi skal bruge vores energi på, og ikke på at få en vild materiel vækst.

Derfor er der for os at se kun én vej ud af den store statsgæld, og det er at sørge for, at de mennesker, der har godt råd, også kommer til at betale deres skat, at de ikke kan slippe igennem alle hullerne, og at vi får en beskatning af samfundsskabte værdistigninger. Det står der ikke noget om i Fremskridtspartiets forslag til dagsorden; der står bare, at regeringen skal lave en plan. Vi ved, hvilke intentioner Fremskridtspartiet har, for det kunne vi se på dets ændringsforslag til finansloven, og da vi ingen tillid har til den politik, regeringen ville foreslå, hvis den endelig skulle komme med en plan for dette område, kan vi altså ikke støtte Fremskridtspartiets dagsorden.

Hvis Fremskridtspartiet derimod er villigt til at ændre dagsordenen, så der i slutningen af den kommer til at stå, at der skal laves en realistisk plan for afvikling af statsgælden, bl.a. gennem lukning af muligheder for skattespekulation, er vi til at snakke med.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Indledningsvis vil jeg korrigere hr. Jes Lunde.

En gennemførelse af f.eks. de ændringsforslag til finansloven for 1992, som Fremskridtspartiet stillede i december, vil ikke medføre massearbejdsløshed. Selv en socialistisk model som ADAM erkender tværtimod, at hvis man hæver den skattefrie bundgrænse i det omfang, vi lægger op til, vil der helt klart være beskæftigelsesfremmende effekter som følge af det.

Så til den anden halvdel af min besvarelse til hr. Jes Lunde.

Hr. Jes Lunde lever i en fantasiverden. Hr. Jes Lunde kan ikke hos økonomiministeren, men hos skatteministeren få bekræftet, at alle disse rige mennesker, som hr. Jes Lunde gerne vil få noget ekstra, ikke findes. Hvis vi udnævner dem, der har en skattepligtig indkomst på en halv million kroner om året, til at være de rige, hvor mange er der så af dem? Der er 15.000. Hvis vi vedtager at følge hr. Jes Lundes eksperiment og bare et enkelt år pålægge dem 100 pct. indkomstskat – de fleste vil nok flygte ud af landet, men blot som et regnecksempel – hvilket merprovenu vil staten så få ud af det? Jeg kan oplyse hr. Jes Lunde om, at et merprovenu på 4,7 mia. kr. vil være det hele.

[Kim Behnke]

Lad os lave et andet regneeksempel, der viser, at hr. Jes Lundes plan ikke holder. Hvis vi nu tog alt det overskud, der var akkumuleret i alle danske virksomheder lige fra købmand Jørgensen til det største aktieselskab – for 1990, jeg har ikke tallet for 1991 – og satte det ind på en bankbog, så økonomiministeret kunne bruge det, ville han ikke kunne afdrage på gælden, men bare betale renter af den, og den 12. februar året efter kl. 13.45 ville pengekassen være tom. Det holder ikke, alle disse fantasimilliarder findes desværre ikke.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Kim Behnke skyder helt ved siden af målet. Problemet er netop, at der kun er 15.000 mennesker, der har registreret en skattepligtig indkomst på en halv million kroner, mens der er væsentligt flere, der har en sådan indkomst. Jeg gør mig ingen forestillinger om, at vi skal have skatteprocenter på 100 for dem, der har disse indkomster, eller at vi skal konfiskere alle overskud i virksomhederne; det ville være fuldstændig ødelæggende for markedsøkonomien, og sådan noget kunne SF ikke finde på; men hr. Kim Behnke skyder ved siden af, fordi problemet netop er, at der er så mange indkomster, der ikke kommer til at indgå i det skattepligtige grundlag, og det er dér, kilden er. Det var den ene betragtning.

Den anden er, at de statsobligationer, staten sælger for at finansiere sin gæld, faktisk bliver solgt. Der er mennesker, som har råd til at købe disse flere hundrede milliarder kroner statsobligationer, så pengene må altså findes i samfundet, for de kommer ikke ud af den blå luft. I en situation som nu, hvor vi efterhånden har overskud på betalingsbalancen, er det ikke engang udlandet, der er nettoproblemet i denne affære, så det er altså noget rent indenlandsk. Når staten kan afsætte sine obligationer, er der nogle købere til dem; altså er pengene der, og det tror jeg hr. Kim Behnke vil få svært ved at komme uden om.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

I et tidsskrift, der hedder Finans og Samfund, fra december 1991, var der en glimrende artikel af Kaj Lindberg, der er analysechef i

Baltica Bank, og som kunne oplyse, at hver fjerde statsobligation ejes af udlandet. Når der sker en emission af statsobligationer, er det nemlig sådan, at hvis de bliver solgt dansk eller mere eller mindre direkte til udenlandske investorer, registreres de ikke som udlandsgæld, men stadig væk som indlandsgæld.

Endvidere siger hr. Jes Lunde, at der er nogle, der køber disse statsobligationer. Det er, som det fremgik af mit hovedindlæg, problemet, for man opsuger købekraft. Den tusindkroneseddelt, som folk har købt en statsobligation for, kan de ikke efterfølgende købe varer hos købmand Jørgensen for, og dermed mister købmand Jørgensen omsætning, så afskediger købmand Jørgensen personale, simpelt hen fordi staten hvert eneste år opsuger kapital fra hele det danske marked. En del af pengene bliver ganske rigtigt redistribueret i form af udbetalinger som arbejdsløshedsunderstøttelse, og hvad ved jeg, men ikke desto mindre sker der altså en statslig kontrol med og dirigering af samfundsøkonomien. Hvis hr. Jes Lunde er parat til at opgive denne statslige styring af samfundsøkonomien, er vi da selvfølgelig til at tale med.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Kim Behnke bekræftede, at tre fjerdedele af obligationerne blev solgt indenlandsk, og min pointe var sådan set også, at langt hovedparten købes af mennesker her i Danmark, som åbenbart har pengene. Hr. Kim Behnkes betragtninger om købmanden, der ikke fik solgt sine varer, for folk købte obligationer, er bare en understregning af, at folk har pengene. Sådan er det altså.

Så er der en detalje, jeg godt lige vil følge op, når nu hr. Kim Behnke nævnte, at nogle af obligationerne ender i udlandet, for det skyldes, at vi har liberaliseret kapitalbestemmelserne herhjemme, og at vi samtidig har ført en overrentepolitik, sådan at det i mange år har været en utrolig lukrativ forretning for udlandet at købe danske statsobligationer.

Det har til gengæld været utrolig dyrt for det danske samfund, at en meget væsentlig del af vores udlandsgæld er blevet finansieret af danske statsobligationer til en rente, der lå klart over det, virksomhederne kunne låne til i udlandet. Dér har vi sat rigtig mange penge til,

[Jes Lunde]

men det har SF også løbende advaret regeringen imod.

Niels Helveg Petersen (RV):

En nedbringelse af statsgælden må være et af målene for den økonomiske politik, men langtfra det eneste. Nedbringelse af ledigheden gennem en vækst i vores økonomi, som drives af eksportfremgang, er et andet meget vigtigt mål. Det forudsætter igen forbedring af konkurrenceevnen, og et af midlerne til at opnå det er lav inflation og lav rente, og det må selvfølgelig ligesom fortsatte overskud på betalingsbalancen være vigtige mål for den økonomiske politik. Et nyt mål for den økonomiske politik, som er blevet mere aktuelt og accepteret i de senere år, er, at den vækst, vi skal have i vores økonomi, skal være bæredygtig i forhold til miljøet. Nedbringelse af statsgælden er altså kun ét af en række mål, som man må stille op for, hvad den økonomiske politik skal føre til.

Den indenlandske statsgæld har i tidens løb været diskuteret voldsomt, og på en vis måde kan man sige, at det er penge, som den ene lomme skylder den anden lomme; der er nogle danskere, der skylder nogle andre danskere de penge.

De, der har statsobligationerne, får penge fra dem, som ikke har statsobligationerne, og hvis vi ser på, hvem der har statsobligationerne, hvem der altså har foretaget opsparingen, er det da rigtigt, som hr. Jes Lunde sagde, at der selvfølgelig er private, der af deres løbende indkomst har foretaget en opsparing i statspapirer. Der er mange, der f.eks. igennem kapitalpensionsordninger og livsforsikringer har købt sig ind og altså derved er besiddere af statsobligationer. Jeg har ikke tal på rede hånd, men jeg vil dog bare sige, at jeg synes, at hr. Jes Lunde glemmer den meget betydelige del af opsparingen i obligationer, som finder sted igennem pensionsordninger, og derfor kan man sige så meget, at den indenlandske statsgæld betales af dem, som ikke har en privat opsparing, privat kapitalpension eller livsforsikring, og som ikke har en pensionsordning knyttet til deres job. Derved har statsgælden selvfølgelig betydelige fordelingsmæssigt uheldige virkninger, og også af den grund er det selvfølgelig meget ønskeligt at nedbringe den samlede statsgæld. Det kan ikke gøres ved kun at fokusere på statsgælden, det skal ske

ved større vækst i vores økonomi, samtidig med at vi bevarer overskuddet på betalingsbalancen.

Jeg synes, det hverken er tilstrækkeligt eller rigtigt at beskrive hovedopgaven i den økonomiske politik, som hr. Kim Behnke gjorde det, og som den også fremgår af dagsordenen, og derfor agter vi at stemme imod denne dagsorden.

Lysholm Christensen (KRF):

Da partiets ordfører, hr. Kofod-Svendsen, ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne fremføre følgende:

Der er mange skræmmende tal i denne debat. Det er ikke hyggelig læsning, vi får præsenteret her fra både den ene og den anden side, og Fremskridtspartiet har ganske ret i, at statens gæld virkelig er et problem.

Jeg vil godt rette en tak til økonomiministeren for den redegørelse, vi fik i begyndelsen af debatten; det var en udmærket historisk oversigt over udviklingen i statens gældsætning og også en præcis analyse af de fordelingsproblemer, der følger af den store gæld. Vi er fuldstændig enige med ministeren i påvisningen af gældens aktivitetsbegrænsende virkning og også virkningen på skattetryk og arbejdsløshed. Det er nogle meget uheldige virkninger, vi får af denne store gældsbyrde.

Vi glæder os også over, at der trods alt er sket i hvert fald en opbremsning i statens gældsætning her på det sidste, og specielt på udlandsgældens område kan vi se en klar forbedring, dvs. en tilbagebetaling af noget af gælden. Vi håber, at denne positive udvikling kan fortsætte, og jeg skal straks på Kristeligt Folkepartis vegne tilsige vores positive medvirken til at arbejde videre på den politik, som regeringen har lagt frem i de senere år, idet vi finder, at der her er nogle gode elementer til løsning af problemet.

Det er ikke nogen let opgave, det tager tid, og det klares ikke bare på kort tid og ved snup-tagsløsninger. Derfor må vi klart tage afstand fra de forslag, som Fremskridtspartiet har lagt på bordet i de senere år i forbindelse med finanslovforhandlingerne. Vi løser ikke disse store problemer ved at nedlægge Kulturministeriet eller Kirkeministeriet eller ved en sponsorering af kongehuset.

[Lysholm Christensen]

Vi er parate til at være med til at satse på nogle af de elementer, som økonomiministeren opremsede for lidt siden. Det gælder styrkelse af konkurrenceevnen, en dagpengereform, en afdæmpet lønudvikling og en lavinflationspolitik. Vi er også parate til at medvirke til en form for indslusningsløn, hvis der kan skaffes flertal for den, og til skabelse af nye arbejdspladser, vel at mærke reelle arbejdspladser og ikke blot beskæftigelsesprojekter.

Vi finder ikke, at den foreslåede dagsorden fra Fremskridtspartiet løser problemet, og derfor kan vi ikke støtte den. Det daglige arbejde i Tinget afspejler netop en masse planer og lovforslag, som har til formål at løse problemet, og derfor trænger vi ikke til at få flere planer på bordet, men tværtimod til at få skabt et flertal for de mange gode forslag, der allerede foreligger, og få smøget ærmerne op og tage fat.

Så vi må afvise dagsordenen.

Økonomiministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg skal blot ganske kort give den oplysning, at regeringen vil stemme imod den dagsorden, som hr. Kim Behnke har foreslået.

Jeg har gjort det klart i mit svar på hr. Kim Behnkes forespørgsel, at det er regeringens bestemte hensigt at føre en økonomisk politik, der fører til et stop for den statslige gældsætning og til en afvikling af den statslige gæld. Men jeg vil sige til hr. Kim Behnke, at man afvikler ikke statslig gæld ved at lave en plan for det, men ved at føre en økonomisk politik, som fastholder den stramme offentlige udgiftspolitik og giver øget økonomisk aktivitet i samfundet, som så helt automatisk kan give øgede indtægter til det offentlige.

På den baggrund anser regeringen det for ikke blot unødvendigt, men også ufornuftigt at fremlægge en sådan plan for afvikling af statsgælden, og derfor stemmer regeringen imod den dagsorden, som hr. Kim Behnke har foreslået.

Kim Behnke (FP):

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Erling Olsen, havde i sit hovedindlæg et rynket bryn i retning af, at vi selvfølgelig skal se på statsgælden som et problem, men gjorde opmærksom på, at beskæftigelsessituationen var et langt større problem.

Jeg skal minde hr. Erling Olsen om, hvad jeg sagde i et tidligere indlæg, nemlig det problem, der er ved renteudgiften på statens gæld. For renteudgiften opfører sig på statens budget, på finansloven, fuldstændig som en gøgeunge; andre småting bliver puffet ud over redekanten. Jeg skal minde hr. Erling Olsen om, at den renteudgift, vi i øjeblikket må opføre på finansloven og senere bogføre, er en renteudgift, der faktisk svarer til, hvad vi betaler i folkepension og i dagpenge, så den bekymring for den sociale situation her i landet er sandelig også til stede hos Fremskridtspartiet. Vi er nemlig bange for, at den konto, rentekontoen, som man ikke med et snuptag kan lave besparelser på ved et eller andet finanslovforlig, at dens gøgeungeeffekt vil være med til at puffe andre og langt vigtigere poster på finansloven ud af reden.

Kristeligt Folkepartis ordfører, hr. Lysholm Christensen, sagde, at det ikke var noget problem længere, for der var ved at ske en opbremsning af gældsætningen. Jeg vil gerne vide, hvor hr. Lysholm Christensen har den oplysning fra. Jeg skal minde hr. Lysholm Christensen om, at vi senere på dagen skal førstebehandle et forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1991, hvoraf det fremgår, at i forhold til forslag til finanslov for 1991 og det, vi har som tillægsbevillingslovforslag, er der sket et skred på 3,9 mia. kr. i underskuddet – med det resultat, at vi for 1991 får et driftsunderskud på 38,8 mia. kr.

Der er ikke tale om nogen opbremsning; tværtimod skred budgetterne også i 1991. Vi har ganske vist set en papirberegning fra Finansministeriet om, at det vender i 1992, men det har vi hørt konstant siden 1987, hvor der sidst var overskud på statens finanser. Så for vi ser et stykke papir, hvoraf det fremgår, at det også er blevet til virkelighed, tror vi ikke på det.

Det mest katastrofale for befolkningen ved denne debat er den fuldstændig totale mangel på løsninger, som Folketingets partier er i stand til at præsentere, ikke et eneste forslag, ikke et eneste realistisk forslag vel at mærke. Regeringspartierne taler om øget vækst i samfundet, og det er selvfølgelig kun godt, hvis den kommer, men som jeg har dokumenteret tidligere i debatten, skal vi have en økonomisk vækst i et sådant omfang, som den i øjeblikket førte politik i hvert fald ikke resulterer i.

[Kim Behnke]

Økonomiministeren redegjorde for lidt siden for, at der ikke var brug for flere planer for at få løst statsgældsproblemet, men at det handlede om at føre en økonomisk politik. Jo tak, men lige så vel som det er meget rart at have en finanslov som budget, så man ved, i hvilken retning man bevæger sig, så kunne det også være rart, om regeringen gjorde, som vi anbefaler i dagsordenen, nemlig fremlagde et budget for, hvordan vi får gælden afviklet. Hvis det støder økonomiministeren at bruge begrebet plan, ændrer vi gerne det ord til budget for, hvordan vi får afviklet gælden.

Det, vi skal kunne se, er, hvor stor en del af gælden man ønsker at vækstbidraget skal kunne afvikle, hvor stor en del af gælden der skal afvikles som følge af besparelser, og hvor stor en del af gælden der skal afvikles som følge af privatiseringer. Det er nemlig de tre eneste måder, der findes til at få gælden nedbragt.

Vi har fra Fremskridtspartiets side ofte og indtrængende argumenteret for, at man skulle bruge den mulighed at gå ud og hente engangsindtægter til staten og bruge dem til engangsudgifter, nemlig til at afdrage på gælden. Men gang på gang har man valgt at bruge de privatiseringsprovenuier, som er opnået, til i stedet at finansiere driften, noget, som i øvrigt ud fra en økonomisk betragtning er særdeles betænkeligt.

Derfor er vores appel fortsat, at man i langt, langt større og mere massiv målestok, end man hidtil har gjort, benytter sig af muligheden for at opnå nogle privatiseringsprovenuier, som kan bruges til at afdrage på statsgælden.

Jeg skal gentage et synspunkt, jeg fremførte tidligere i debatten, nemlig at man også bruger den mulighed, man har for meget mere aktivt at udøve arbitragevirksomhed over for den del af statsgælden, der vedrører den udenlandske gæld.

Endelig må vi erkende, uanset hvordan vi skruer debatten sammen, at en reduktion af den offentlige sektor, en reduktion af det offentlige udgiftspres, er det, der skal vende det årlige driftsunderskud til et driftsoverskud, så der er nogle penge til at betale tilbage med.

Så kan man sige, at det står Fremskridtspartiet og råber ud i salen, og hvad får man ud af det? Det, vi glæder os over, er, at der er flere og flere økonomer, som erkender, at lige præcis den recept, vi har, er den eneste rigtige.

Jeg var så frimodig i starten af debatten at indlede med et citat fra bogen »Skatter uden velfærd«. Jeg skal derfor også slutte med at henvise til, at netop den bog, »Skatter uden velfærd«, i afsnit 3,6 på side 71 under overskriften »Kan man slippe af med gælden?« peger på, at der kun er de nævnte elementer, nemlig øget aktiv arbitrageindsats, privatiseringer, offentlige besparelser og så i øvrigt vækst i samfundet. Det er de ingredienser, der skal til, hvis man skal have statsgælden afviklet nogen sinde – hvis det overhovedet er muligt.

Vi synes, debatten i dag er kedelig, ikke så meget for Fremskridtspartiet, men mere af hensyn til de børn og børnebørn, der skal trække med det tunge læs, det er at betale renter og rentes rente af det overforbrug, vi har haft i disse år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 35 af Kim Behnke (FP) (se foran) forkastedes, idet 7 (FP) stemte for, 102 (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 243:

Forslag til lov om ændring af skattekontrolloven og forskellige andre skattelove. (Selvangivelsesreform).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 12/3 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Da vi for få år siden havde forhandlingen om det såkaldte oplysningskort, meddelte Socialdemokratiet, at vi var imod en så uoverskuelig ordning. Den skulle gælde i så kort tid. Vore værste anelser om vanskelighederne med at gennemføre de mange administrative funktioner viste sig at holde mere end stik. Befolk-